

ת"פ 63541/11/14 - קישורית מענה עיסקי בע"מ נגד מדינת ישראל

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 63541-11-14

14 נובמבר 2016

לפני:

כב' השופטת שרון אלקיים

המבקשת/הנאשמת: קישורית מענה עיסקי בע"מ

-

המשיבה/המאישמה: מדינת ישראל

החלטה

1. לפני בקשת הנאשמת לחיוב המאשימה בהוצאות הגנתה בהתאם לסעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - **חוק העונשין**), וזאת לאור זיכוי מאשמה.

2. להלן תמצית העובדות הצריכות לעניין:

א. הנאשמת הואשמה בעבירה של אי תשלום מלוא פדיון חופשה לפי סעיפים 13 ו-28(א)(2) לחוק חופשה שנתית, התשי"א-1951.

ב. בהתאם להכרעת הדין מיום 16.7.16 זוכתה הנאשמת מהאשמה שיוחסה לה בכתב האישום וזאת מן הטעם שנפלו פגמים בחישוב שערכה המאשימה בנוגע לפדיון החופשה, כך שלא נתקיימו יסודות העבירה. כמו כן נקבע כי יש לזכות הנאשמת אף מחמת ההגנה של זוטי דברים.

3. **לאחר שעיינתי בבקשה ובטענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל ואפרט טעמי לכך להלן.**

המסגרת הנורמטיבית

4. סעיף 80(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 קובע כך:

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם

הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור".

5. בפרשת דבש, דן בית המשפט העליון בנסיבות אשר מצדיקות לפסוק הוצאות הגנה של נאשם כנגד אוצר המדינה^[1]. במסגרת פסק הדין נקבע כי על מנת ליישם את הוראת סעיף 80 לחוק העונשין, חייבים להתקיים שני תנאים. האחד - כי פלוני עמד לדין פלילי ויצא זכאי בדינו. השני - כי התקיימו העילות **"לא היה יסוד להאשמה"** או **"נסיבות אחרות המצדיקות זאת"**. ככל שנתקיימו השניים רשאי בית המשפט לחייב את המדינה לשלם פיצויים לפלוני שהיה נאשם במשפט פלילי ולשפוטו בגין הוצאות שנגרמו לו כתוצאה ממשפטו.

כך נקבע עוד כי זיכוי של נאשם הוא תנאי מוקדם והכרחי, ואולם אין די בו כדי להקים עילה המחייבת את המדינה לשאת בהוצאות הגנת הנאשם.

6. תקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), התשמ"ב-1982 מסדירות את תשלום הוצאות ההגנה. וכך קובע סעיף 9:

"(א) הסכום המרבי לתשלום הוצאות הגנתו של עצור או של נאשם לפי סעיף 32(א) לחוק סדר הדין הפלילי או לפי סעיף 80 לחוק העונשין, יהיה כמפורט בתוספת.

(ב) נוכח בית המשפט שבנסיבות הענין מן הצדק לקבוע לעצור או לנאשם תשלום הוצאות בעד שכר טרחת עורך דין גבוה מזה שנקבע בפריט המתאים בתוספת, רשאי הוא לקבוע סכום גבוה יותר בשיעור שלא יעלה על חמישים אחוזים מהסכום הקבוע באותו פריט"

7. בפרשת מקמילן מוסיף בית המשפט העליון ומרחיב לענין האינטרסים העומדים מאחורי סעיף זה והיחס בינם לבין תקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), התשמ"ב-1982 בקבעו כך^[2]:

"הוראה זו מאזנת בין אינטרס של נאשם, שהעמדתו לדין נמצאה כבלתי מוצדקת, כי המדינה תישא בהוצאות הגנתו, ואם נעצר או נאסר - תשלם לו פיצויים בשל כך (להלן - הפיצויים), לבין האינטרס הציבורי בשמירת תקציב המדינה ובמניעה של הרתעת יתר מפני הגשת כתבי אישום. בהתחשב בשיקולים הציבוריים האמורים אף הוגבל בתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב - 1982 סכום ההוצאות והפיצויים שמוסמך בית המשפט לפסוק לנאשם..

יודגש, כי גם כאשר מתקיימת אחת משתי העילות אין בית המשפט מחויב לפסוק הוצאות או פיצויים, אלא סמכותו היא סמכות רשות. גם הסכום שייפסק הוא ככל "שייראה לבית המשפט", בכפיפות לסכומים המרביים הנקובים בתקנות הנ"ל.

במקום אחר אף נפסק[3]:

"זכותו של נאשם שיצא זכאי בדינו לפיצוי וכיסוי הוצאות הגנתו, בנסיבות המנויות בסעיף 80 לחוק העונשין, מגלמת בתוכה את ההכרה בנזק שנגרם לנאשם כתוצאה מההליכים שנכפו עליו. העמדתו של אדם - כל אדם - לדין, גוררת מעצם טיבה פגיעה בכבוד האדם, בשמו, בזכותו לפרטיות, גם בזכותו לחירות.

...

יחד עם זאת, הזכות שנקבעה בסעיף 80 לחוק העונשין, אינה זכות מוחלטת. שלא כמו במשפט האזרחי, הזכאות לתשלום הוצאות משפט ופיצוי של נאשם שיצא זכאי בדינו אינה אוטומטית.. שיקולים שונים עשויים להוביל לכך כי זכותו של נאשם לפיצוי מכוח סעיף 80 תצטמצם. לעיתים כה רב יהיה משקלם של שיקולים "נוגדי פיצוי" אלה, עד כי הזכות לפיצוי ותשלום הוצאות תיסוג ותדחה מפניהם. אף המחוקק היה ער לקיומם של שיקולים ואינטרסים מסוג זה, ועל כן העניק לבית המשפט שיקול דעת רחב בשאלת זכאותו של נאשם לפיצוי, וטבע את הביטוי "רשאי" לצוות

8. בהתייחסו ל"נסיבות האחרות" העשויות להוביל את בית המשפט לידי החלטה על פסיקת הוצאות הגנה לטובת נאשם שזוכה, קבע השופט זמיר (כתוארו דאז) רשימה של שיקולים שניתן לקחתם בחשבון, תוך שציין כי הרשימה אינה סגורה או מחייבת[4]:

"...האם החקירה נפתחה והאישום הוגש בתום-לב, או שמא הנאשם נפל קורבן לעלילת שווא או לשיקולים זרים; האם החקירה נוהלה באופן ראוי, כגון: האם טענת אליבי של הנאשם נבדקה כנדרש והאם נערכה חקירה לעדים שנדרש לחקור אותם; האם התביעה נוהלה באופן שהכביד על הנאשם ללא הצדקה, וכתוצאה נגרמו לו הוצאות יתרות או מעצרו התמשך מעבר לנדרש; האם המשפט התארך יתר על המידה, ללא הצדקה, בעוד הנאשם נתון במעצר, ובלי שניתן לייחס את התארכות המשפט לנאשם עצמו; האם הנאשם ניסה לשבש את מהלך החקירה או המשפט; האם התברר בדיעבד, ואף שמלכתחילה היה יסוד להאשמה, כי לא היה מקום להגיש את כתב-האישום, בשל שיקולים מיוחדים הנוגעים לנאשם, לעניין הציבורי או לנסיבות אחרות; האם בית-המשפט זיכה את הנאשם מחמת הספק, בשל היעדר ראיות מספיקות או בשל פגם דיוני בניהול המשפט, או שבית-המשפט קבע בצורה פסקנית כי הנאשם לא ביצע עבירה. רשימת השיקולים אינה סגורה ואינה מחייבת. היא פועל יוצא של נסיבות המקרה. יש נסיבות שבהן לא יהיה מקום לשיקול זה או אחר, ויש נסיבות שבהן יהיה מקום להוסיף שיקול זה או אחר, והמשקל של כל שיקול עשוי להשתנות לפי הנסיבות של כל מקרה"

מן הכלל אל הפרט

9. נגד הנאשמת ומר מני ציקו, אשר באותה עת שימש כסמנכ"ל בנאשמת 1, הוגש כתב אישום שכלל שני אישומים. האחד, העסקת עובדת ביום המנוחה השבועי לאחר חזרתה מחופשת לידה, בניגוד לחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954. השני, אי תשלום מלוא פדיון חופשה לעובדת, לפי חוק חופשה שנתית, התשי"א-1951.
10. עוד בשלב ההקראה, חזרה בה המאשימה מהאישום הראשון כך שלמעשה סברה המאשימה כי חומר החקירה המצוי בידה, המבוסס על עדויות שגבתה בעצמה אינם מספיקים לשם הרשעת הנאשמים בסופו של הליך בעבירה המיוחסת להם. דהיינו, לא ניתן לומר כי התשתית הראייתית שעמדה לעיני המאשימה עובר להחלטה בדבר הגשת כתב האישום, יצרה אצל המשיבה צפייה סבירה להרשעה.
11. לאחר שלב ההקראה, נותר אישום אחד במסגרת כתב האישום והוא האישום בגין אי תשלום מלוא פדיון חופשה לעובדת בגובה בסך 430 ₪. המאשימה סברה על בסיס החישוב שנערך על ידה ועל בסיס החקירות שניהלה כי חומר החקירה, הינו מספיק, לכאורה, לשם הרשעת הנאשמת בעבירה המיוחסת לה.
- אולם, לאור העובדה כי עדת המאשימה לא ידעה להסביר את החישוב שערכה, אשר היה העוגן העיקרי עליו בוסס כתב האישום, כמו גם העובדה כי העדה כלל לא זכרה הגשת כתבי אישום נוספים בגין הפרה של חוק חופשה שנתית, היו צריכים להביא את המאשימה לחזור בה גם מאישום זה. לפיכך, אני סבורה כי במקרה שלפני התקיים התנאי של "לא היה יסוד לאשמה".
12. זאת ועוד, במקרה זה אף מתקיימות לטעמי נסיבות אחרות המצדיקות פסיקת הוצאות. ערה אני לטענות המאשימה כי לא בכל מקרה בו בית המשפט החליט לזכות נאשם ראוי לפסוק הוצאות, אולם סבורה אני כי מקרה זה הינו חריג ואבאר.
- לטעמי החקירה נגד הנאשמת לא נוהלה כראוי וזאת לאור הפגמים שנפלו בחישובי המאשימה, חישובים המהווים את ליבת האישום. זאת ועוד, לאור העובדה כי המאשימה חזרה בה מהאישום הראשון והעיקרי, אזי שאני שהיה עליה לבחון היטב את הטעמים להשארת האישום השני על כנו ואת החישובים עליהם התבססה.
13. מעבר לכך, אף בהתייחס לאינטרס הציבורי, אני סבורה כי לא היה מקום להותרת האישום על כנו, מאחר שעלות ניהול ההליך לקופה הציבורית היה גבוה בעשרות מונים מהסכום אותו סברה המאשימה כי הנאשמת לא שילמה. זאת, אף כפי שקבעתי בהכרעת הדין בהינתן האינטרס המוגן, אשר אינו מהחמורים. בשים לב לאינטרס הציבורי של חיסכון בזמן שיפוט והגשת כתבי אישום על עבירות חמורות, ראוי היה שהמאשימה תחזור בה מהגשת כתב אישום על אי תשלום פדיון חופשה בסך 430 ₪, משלא עשתה כן, זהו מקרה המצדיק פסיקת ההוצאות.
14. אציין עוד, כי מאחר שהנאשמת הינה חברה אשר מתמודדת בין היתר על מכרזים ציבוריים ורשויות שלטון, הרי שמשך ניהול ההליך פגע באפשרותה להתמודד מאחר שרבעה עליה עננה פלילית.

כללו של דבר, לאור האמור לעיל שוכנעתי כי יש מקום לפסוק לנאשמת הוצאות הגנה.

15. נותר לי אפוא לקבוע את גובה הפיצוי. הנאשמת ביקשה כי נפסוק פיצוי ריאלי והוצאות ריאליים לפי סעיף 80 לחוק העונשין ולפי סעיפים 9 ו-9 (ב) לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר)

ולרבות שכר טרחת עורכי דין.

עיון בתקנה 9(א) לתוספת מעלה כי בעד הוצאות בפועל ניתן לפסוק הוצאות כנגד קבלות. משאלה לא הוצגו בפני אזי שאין אני יכולה לפסוק הוצאות כאמור.

מכאן, שנותר לקבוע את גובה הוצאות שכר טרחת עורך דין. הנאשמת טוענת כי יש לפעול לפי סעיף 9(ב) לתקנות ולקבוע שכר טרחה בגובה 150% מהקבוע בתוספת. אין בידי לקבל טענה זו. לשון החוק והתקנות מקנות לבית הדין סמכות שבשיקול דעת להכריע ביחס לעצם פסיקת הוצאות הגנה. לא מצאתי לנכון לסטות מהקבוע בתקנות לעניין שכר טרחת עורך דין. התקנות קובעות רף אחיד החל הן על ניהול הליך כמו זה שלפני והן על ניהול הליכים מורכבים יותר בנוגע לאישומים כבדים יותר בבית המשפט השלום או המחוזי.

16. סוף דבר

אני מורה כי אוצר המדינה ישלם לנאשמתבגין הוצאות הגנתה סך של 3,500 ₪, בהתאם לקבוע בתוספת לתקנה 9(א) לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), התשמ"ב-1982. סכום זה ישולם בתוך 45 יום מיום המצאת החלטה זו.

ניתנה היום, י"ג חשוון תשע"ז, (14 נובמבר 2016), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

[1] ע"פ 4466/98 ראמי דבש נ' מדינת ישראל ואח', פ"ד נו(3), 73

[2] רע"פ 960/99 דני מקמילן נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(4) 294

[3] ע"פ 2366/03 עסאף (בן אליאס) עאסף ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(3) 597

[4] ע"פ 7826/96 יוסף רייש נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(1) 481 (1997)